

GỚI THIỆU VỀ HỢP TÁC THỐNG KÊ QUỐC TẾ TRUNG QUỐC

1. Tình hình giao lưu và hợp tác thống kê quốc tế

Từ ngày đầu thành lập Nước năm 1949, công tác thống kê bước đầu được xây dựng dưới sự giúp đỡ của chuyên gia Liên Xô cũ, về cơ bản phương pháp và chế độ thống kê đều áp dụng theo cách làm của Liên Xô. Từ năm 1949-1960, hoạt động giao lưu quốc tế về thống kê của Trung Quốc chủ yếu là giữa Liên Xô và các nước Đông Âu. Ngoài hình thức mời chuyên gia giảng dạy và làm cố vấn, cử chuyên gia sang Liên Xô và các nước Đông Âu khảo sát, Trung Quốc còn gửi nhiều lưu học sinh chuyên ngành thống kê sang Liên Xô học tập, sau này hầu hết trở thành lãnh đạo hoặc cán bộ nòng cốt về nghiệp vụ của cơ quan thống kê Trung Quốc. Sau thập kỷ 50, Trung Quốc tiến hành giao lưu và cử cán bộ trẻ học sang Ấn Độ học tập phương pháp điều tra chọn mẫu. Sau thời kỳ đầu thập kỷ 60, việc giao lưu về thống kê giữa Trung quốc với Liên Xô cũ và các nước Đông Âu giảm dần, cuối cùng hoàn toàn đình chỉ.

Từ năm 1978, Trung Quốc bắt đầu thực hiện chính sách cải cách mở cửa, Cục Thống kê Quốc gia đã có những bước

đầu tiên trở lại giao lưu thống kê quốc tế, cục diện giao lưu thống kê quốc tế từng bước được mở ra, số lượng các đoàn vào và đoàn ra nước ngoài học tập nâng cao trình độ thống kê tăng lên. Trung Quốc bắt đầu tranh thủ được sự giúp đỡ của các tổ chức quốc tế và các nước về các mặt công nghệ và thiết bị cho việc nâng cao trình độ thống kê; Cục Thống kê Quốc gia thành lập cơ quan đối ngoại phụ trách công tác đối ngoại. Cùng với cải cách mở cửa và phát triển không ngừng của sự nghiệp thống kê, công tác giao lưu thống kê quốc tế cũng được triển khai đáng kể. Thông qua các nhiều hình thức giữa cán bộ thống kê trong và nước ngoài, sự giúp đỡ của các tổ chức quốc tế và Chính các nước đã cung cấp nhiều kinh nghiệm có ích cho công cuộc cải cách thống kê, thúc đẩy sự phát triển sự nghiệp thống kê. Mặt khác, thông qua phương thức trao đổi chuyên gia, đã đào tạo được một đội ngũ nhân tài thống kê vừa hiểu biết lý luận thống kê tiên tiến thế giới, vừa có kinh nghiệm thực tế công tác thống kê của các nước phát triển, lại vừa am hiểu sâu sắc tình hình cụ thể của Trung quốc cho phát triển sự nghiệp thống kê. Thông qua sự giúp đỡ từ công tác giao lưu và hợp tác

thống kê quốc tế, đã giúp thống kê Trung Quốc tìm hiểu và nắm vững được công nghệ thông tin hiện đại, đẩy nhanh tiến trình hiện đại hoá xử lý và truyền đưa thông tin thống kê.

2. Các hình thức giao lưu và hợp tác thống kê quốc tế

a. Giao lưu tư liệu và ấn phẩm thống kê

Cho đến nay, Cục thống kê Quốc gia đã xây dựng quan hệ trao đổi tư liệu và ấn phẩm thống kê với 16 tổ chức quốc tế, 53 quốc gia và khu vực, đồng thời, gửi báo cáo thống kê cho hơn 10 tổ chức quốc tế. Thông qua giao lưu tư liệu, Cục thống kê Quốc gia đã nắm được thông tin thống kê phong phú của các tổ chức quốc tế và phần lớn các quốc gia trên thế giới, đồng thời, sử dụng những thông tin này để biên tập, xuất bản tư liệu thống kê quốc tế. “Phụ lục thống kê quốc tế” đã trở thành một bộ phận quan trọng của “Niên giám thống kê Trung Quốc”. Bắt đầu từ năm 1983, hàng năm Trung Quốc xuất bản tập “Trích yếu thống kê kinh tế và xã hội quốc tế”, và từ năm 1995, phát triển tập trích yếu này thành “Niên giám thống kê quốc tế”. Ngoài ra, còn biên tập xuất bản hơn 10 tập tư liệu thống kê chuyên đề như “Tập hợp tư liệu thống kê công nghiệp thế giới”, “Tập hợp tư liệu thống kê kinh tế và phát triển xã hội các nước Châu á và khu vực”...

b. Tham gia hội nghị thống kê và hoạt động giao lưu quốc tế

Từ thập kỷ 80, Cục Thống kê Quốc gia bắt đầu tham gia Hội nghị Ủy ban thống kê Liên Hợp quốc. Năm 1981 và 1983, đại biểu Cục Thống kê Quốc gia với tư cách quan sát viên, đã lần lượt tham gia

Hội nghị lần thứ 22, 23 Ủy ban thống kê Liên Hợp quốc. Từ năm 1984, Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc bắt đầu là thành viên chính thức của Ủy ban thống kê Liên Hợp quốc cho đến nay. Từ năm 1985, người phụ trách Cục Thống kê Quốc gia với tư cách là thành viên chính thức, liên tục tham gia các Hội nghị của Ủy ban thống kê Liên Hợp quốc.

Năm 1979, Cục Thống kê Quốc gia và Hội khoa học thống kê lần đầu tiên cử đại biểu tham gia Hội nghị lần thứ 42 Hội khoa học thống kê quốc tế tại Manila. Từ đó về sau, các nhà khoa học thống kê Trung Quốc tham gia tích cực vào các hoạt động giao lưu học thuật với Hội khoa học thống kê quốc tế và 6 chi hội trực thuộc của nó, bao gồm tham gia các kỳ đại hội của Hội khoa học thống kê quốc tế. Các nhà khoa học thống kê trẻ Trung Quốc nhiều lần đoạt giải thưởng trong các cuộc thi dành cho các nhà khoa học thống kê trẻ do Hội khoa học thống kê quốc tế tổ chức. Tháng 10 năm 1990, Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc cùng với Hội khoa học thống kê quốc tế hợp tác chủ trì hội nghị lần thứ 2 Hội khoa học thống kê quốc tế. Tháng 8 năm 1995, Trung quốc lại chủ trì Đại hội Hội thống kê quốc tế lần thứ 50, hơn 1.200 nhà khoa học thống kê đến từ 85 nước và khu vực tụ hội tại Bắc Kinh, đã tiến hành giao lưu về thành quả nghiên cứu lý luận thống kê và sự phát triển thực tiễn công tác thống kê.

c. Bồi dưỡng đào tạo cán bộ thống kê và các đoàn chuyên gia thống kê gặp gỡ trao đổi kinh nghiệm lẫn nhau

Trong triển khai giao lưu và hợp tác thống kê quốc tế, Cục Thống kê Quốc gia

đặt vấn đề đào tạo bồi dưỡng nhân tài thống kê lên vị trí hàng đầu. Trong hoạt động giao lưu và hợp tác thống kê quốc tế, từ trước đến nay, đều chú ý và có kế hoạch cử nhiều cán bộ thống kê trẻ ra nước ngoài học tập nghiên cứu làm cho họ nắm vững nhanh chóng kinh nghiệm thống kê tiên tiến, vận dụng vào công tác thống kê. Đồng thời, mời chuyên gia thống kê nước ngoài chủ trì giảng dạy các lớp học chuyên đề, bồi dưỡng và hội thảo nghiên cứu, nhằm có nhiều hơn cán bộ thống kê tiếp xúc được với kinh nghiệm thống kê nước ngoài, nhằm sử dụng cho mình. Trong phạm vi có thể, tổ chức cho các nhà khoa học thống kê tham gia các hội nghị và hội thảo nghiên cứu quốc tế, ra nước ngoài thăm quan khảo sát có mục đích, tìm hiểu sự phát triển, quan niệm và tri thức mới của thống kê nước ngoài.

d. Tiến hành hợp tác nghiên cứu đề tài

Mục đích triển khai hợp tác nghiên cứu đề tài, chủ yếu nhằm tăng hiểu biết các vấn đề chuyên môn hai bên quan tâm, hoặc nhằm tiến hành nghiên cứu so sánh một vấn đề xác định. Đối tượng hợp tác chủ yếu trong nghiên cứu đề tài của Cục Thống kê Quốc gia bao gồm: Cơ quan Chính phủ nước ngoài, tổ chức quốc tế, trường đại học và cơ quan nghiên cứu. Đề tài nghiên cứu chủ yếu là sử dụng số liệu thống kê hai bên đã có, tiến hành nghiên cứu về các vấn đề quan trọng hoặc vấn đề nóng bỏng của KT-XH, như phân tích sự tăng trưởng và biến động dân số, nghiên cứu mức tiêu dùng và cơ cấu tiêu dùng dân cư, nghiên cứu hiện trạng và chiến lược phát triển ngành nghề và phát triển vùng, nghiên cứu năng lượng,

môi trường với sự phát triển bền vững, phát triển của phụ nữ và nhi đồng, xoá đói nghèo. Đối với việc xây dựng và kiểm tra chính sách phát triển KT-XH vĩ mô, kết quả nghiên cứu đề tài hợp tác có quan hệ chặt chẽ tới việc thực hiện các mục tiêu của chính sách, cung cấp số liệu, mô hình và căn cứ phân tích quan trọng.

e. Thực hiện các nhiệm vụ hợp tác song phương

Từ đầu thập kỷ 80 đến nay, Cục Thống kê Quốc gia thông qua sự giúp đỡ của các tổ chức quốc tế và chính phủ nước ngoài, đã xây dựng được nhiều nhiệm vụ hợp tác về công nghệ thống kê. Các bên tham gia nhiệm vụ đã có đầu tư lớn, thực chất về người, tài chính và vật chất đối với hoạt động cụ thể theo quy định để thực hiện nhiệm vụ. Cho đến nay, các nhiệm vụ hợp tác quốc tế do Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc thực hiện đều đã đạt được mục tiêu đã định, đạt được kết quả tốt, được các bên tham gia đánh giá tốt. Đối với thực hiện cuộc cải cách và phát triển thống kê, đặc biệt là việc triển khai một số cuộc tổng điều tra và điều tra thống kê lớn với sự giúp đỡ của quốc tế về công nghệ, đã có tác dụng thúc đẩy rất tích cực. Cục Thống kê Quốc gia đã hoàn thành và đang thực hiện 25 nhiệm vụ hợp tác quốc tế với các tổ chức quốc tế như Quỹ dân số LHQ, Quỹ nhi đồng LHQ, Quỹ phát triển phụ nữ LHQ, chương trình phát triển LHQ, FAO, Ngân hàng Thế giới, Ngân hàng Phát triển Châu Á, Trung tâm nghiên cứu thống kê quốc tế và với các chính phủ, cục thống kê của các nước Ý, Pháp, Canada, Hàn Quốc, Nauy, Thụy Điển, Liên minh Châu Âu,...

3. Lĩnh vực hợp tác quốc tế thống kê chủ yếu

1. Hoàn thiện hệ thống tài khoản quốc gia và hệ thống chỉ tiêu thống kê.

2. Cải tiến phương pháp điều tra thống kê về xây dựng chế độ tổng điều tra hiện đại, mở rộng ứng dụng phương pháp chọn mẫu trong công tác thống kê của Trung quốc.

3. Nội dung thống kê chuyên ngành mới triển khai bao gồm: Chỉ số sản xuất công nghiệp, thống kê môi trường, thống

kê lao động và việc làm, thống kê về phụ nữ và nhi đồng.

4. Nâng cao trình độ quản lý và năng lực giúp đỡ đối với công tác thống kê như cải thiện trình độ quản lý đối với công tác thống kê, nâng cao năng lực bồi dưỡng đào tạo tại chức đối với cán bộ thống kê ■

Hàn Ngọc Lương

Hội bảo vệ thiên nhiên & môi trường HN

(Nguồn: Thống kê Trung Quốc Cục Thống kê Quốc gia năm 2000)